

Karsten Dusse

ENESEABI- MÕRVAD

RAHUSTAV KRIMINAALROMAAN

Saksa keelest tõlkinud Eve Sooneste

Originaali tiitel:

Karsten Dusse

Achtsam Morden

Wilhelm Heyne Verlag, München 2019

Tõlge eesti keelde © Eve Sooneste ja Tänapäev, 2020

Toimetanud Katrin Naber

Kujundanud Liis Karu

Kui see väljaanne sisaldab linke kolmanda osalise veebilehtedele, siis me ei vastuta nende sisu eest, kuna need pole meie omand. Me üksnes osutame nende sisule väljaande esmailmumise hetkel.

© 2019 Karsten Dusse

© 2019 Wilhelm Heyne Verlag, München

Trükitud AS Pakett trükikojas

ISBN 978-9949-85-928-3

www.tnp.ee

Linale

SISUKORD

- 1 Kohalolu **9**
- 2 Vabadus **19**
- 3 Hingamine **25**
- 4 Ajasaared **29**
- 5 Digipaast **39**
- 6 Kaasinimese sisemaailm **49**
- 7 Märka ilma hinnanguta **55**
- 8 Lõdvestuskolmkõla **71**
- 9 *Singletasking* **81**
- 10 Õnn **87**
- 11 Äratus **91**
- 12 Teadlik keskendumine **99**
- 13 Heatahtlikkus **109**
- 14 Hirm **121**
- 15 Eelarvamustevabadus **133**
- 16 Kannatamatus **143**
- 17 Ebakindlus **149**
- 18 Häbematused **163**
- 19 Ajasurve **169**

- 20 Naudi toitu **179**
- 21 Paanika **187**
- 22 Kibestumine **195**
- 23 Tegutsemistung **201**
- 24 Suhtluskunst **205**
- 25 Andestus **211**
- 26 Sisemine tõrge **217**
- 27 Ajurünnak **227**
- 28 Andmine ja võtmine **235**
- 29 Veenmine **243**
- 30 Delegeerimine **257**
- 31 Tänuikkus **263**
- 32 Armukadedus **269**
- 33 Valed **277**
- 34 Sisemine naeratus **283**
- 35 Valu **291**
- 36 Minimalism **297**
- 37 Surm **305**
- Tänuõnad **313**

I

KOHALOLU

„Kui te seisate ukse taga ja ootate, siis te seisate ukse taga ja ootate.

Kui te tülitsete oma naisega, siis tülitsete oma naisega.

See on kohalolu.

Kui te seisate ukse taga ja ootate ja kasutate aega selleks, et mõttes ka naisega tülitseta, siis see ei ole kohalolu.

See on lihtsalt rumalus.“

Joschka Breitner, „Aeglustus möödasaõidujoonel – kohalolu juhtidele“

ÜTLEN KOHE ÄRA: ma ei ole vägivaldne inimene. Otse vastupidi. Näiteks ei ole ma terve elu jooksul kordagi kakelnud. Ja esimese inimese tapsin ma ka alles neljakümne kahe aastaselt. Mis on pigem hiline iga, kui vaatan ringi oma töökeskkonnas. Hea küll, nädal hiljem oli mul juba peaaegu pool tosinat mörva täis.

Võib-olla ei kõla see kuigi kenasti. Aga kõik, mida olen teinud, tegin parimate kavatsustega. See oli kohalolunõustamise loogiline tulemus. Et viia oma töö ja pereelu kooskõlla.

Minu esimene kohtumine kohaloluga oli tõeliselt stressirikas. Minu naine Katharina tahtis sundida mind lõdvestuma. Et saaksin tööd teha oma vähese pingetaluvuse, puuduva usaldusvääruse ja äraspidise väärtussüsteemiga. Et anda meie abielule veel üks võimalus.

Ta tahtis tagasi saada toda tasakaalukat ja edasipüüdlikku idealistlikku noort meest, kellesse ta oli kümne aasta eest armunud. Kui oleksin oma naisele mingil hetkel öelnud, et ka mina tahan tagasi seda keha, millesse kümne aasta eest armusin, siis oleks meie abielu selsamal hetkel lõppenud. Ja täie õigusega. Naise kehale tohib aeg iseendastki mõista jälgi jätta. Aga mehe hingele ilmselt mitte. Ja sellepärast ei läinud mu naine oma kehaga ilukirurgi juurde, vaid mina oma hingega kohalolunõustamisele.

Kuni tolle hetkeni olin pannud kohalolu kogu muu esoteerikaga sellesse ühte patta, mida inimeste jaoks igal kümnendil taas üles soo-

jendatakse ja uue nime all maha müüakse. Kohalolu oli autogeenne treening ilma pikaliheitmiseta. Jooga ilma painutusteta. Meditatsioon ilma rätsepaisteta. Või nagu kirjutati ajakirjas Manager, mille naine mulle ühel päeval väljakutsuvalt hommikusöögilauale asetask: „Kohalolu on hinnanguvaba ja armastav elamine hetkes.“ See määratlus tundus mulle sama vormituna nagu lubjakivid, mida täieliku ükskõiksuseni lõdvestunud inimesed mere ääres tornideks laovad.

Kas ma oleksin selle kohalolujandi üldse kaasa teinud, kui küsimus oleks olnud vaid mu naises ja minus? Ma ei tea. Aga meil on väike tütar Emily ja tema pärast oleksin ära käinud maailma otsas, kui seal oleks leidunud meie perekonna jaoks uus võimalus.

Seepärast läksin ühel jaanuarikuusel neljapäevaõhtul kohalolunõustaja juurde. Kui helistasin tema „praksise“ raske puitukse taga kella, et muuhulgas rääkida oma ajaplaneerimisoskusest, olin juba kakskümmend viis minutit hiljaks jäänud.

Tema vastuvõturuumid asusid meie linna ühe nooblima piirkonna kulukalt renoveeritud vana maja esimesel korrusel. Leidsin tema reklaamflaieri ühe viietärnihotelli iluhooldusalalt. Hinnakirja sain internetist. Inimene, kes meelitab teistelt raha välja selle eest, et õpetab neid olema tasakaalukam, on kindlasti suuteline kinimastud hilinemisi lõdvalt minema mediteerima. Arvasin ma. Kuid minu helistamise peale ei juhtunud alguses üldse midagi.

Hetkeni, mil lõdvestusguru keeldus ust lahti tegemast, olin tegelikult olnud üpris rahulik, sest minu hilinemine oli täiesti andestatav. Ma olin ju advokaat – karistusõiguse alal – ja sain veel hilisel pärastlõunal eelvangistuskohtumise kaela. Üks mu põhikliendi Dragan Sergowiczi kaastöötaja oli pärastlõunal saabunud juveeliärisse, tahtes välja valida kihlasõrmust. Raha asemel oli tal mõistagi kaasas laetud püstol. Kui talle ettenäidatud sõrmused ei meeldinud, lõi ta juveliiri relvaga oimukohta. Kuna juveliir oli selleks hetkeks juba jõudnud alarminuppu vajutada, leidis saabunud politsei eest põrandal lebava juveliiri ja mehe, kes kahe talle suunatud automaadiga politseiniku nägemisel mingit vastupanu ei

osutanud. Nad võtsid ta presiidiumi kaasa ning teavitasid nii mind kui ka kohtunikku.

Oma varasemate juuratudengiideaalidega oleksin pidanud täiesti õigustatuks, et selline tõbras jääb kuni kohtuprotsessini vahi alla ja pannakse hiljem mitmeks aastaks kinni.

Kuid aastatepikkuse kogemusega selliste tõbraste kaitsmisel lasin selle idioodi kahe tunni pärast vabaks.

Niisiis ei jäänud ma nõustamisele lihtsalt hiljaks. Ma jäin edukalt hiljaks. Ja kui see lõdvestusguru ei tahtnud nüüd ülejäänud tunni põikpead mängida, oleksin võinud talle ka rääkida, miks ma nii edukas olin.

Noormees, kel oli kalduvus relva abil sisseoste teha, oli kahekümne viie aastane ning elas alles koos vanematega. Vägivallakuritegude eest oli ta eelnevalt karistamata, karistada oli saanud vaid narkokuritegude eest. Tema puhul ei olnud põgenemise, kuriteo kordamise ega varjamise ohtu. Ning ta jagas ühiskonna väärtusi abielu ja perekonna asjus. Sellepärast ta ju juveelipoes käiski: sõrmuse näppamisega tahtis ta ilmutada valmidust sõlmida perekondlikke sidemeid.

Hüva, haiglas lebaval juveliiril ja patrullpolitseinikel oli kindlasti raske aru saada, et inimene, kes oli kahtlematult vägivallakurjategija, võis juba samal õhtul istuda taas sõprade ringis ja riiki mõnitada. Isegi mu naine pidas mu tööd selle tõttu vahel üsna küsitavaks. Kuid minu ülesanne ei olnud teistele inimestele meie õigussüsteemi selgitada. Minu töö oli seda süsteemi kõigi reeglite kohaselt ära kasutada. Mina teenisin raha sellega, et tegin halbadele inimestele head. Punkt. Ja seda kunsti valdasin ma täiuslikult. Olin suurepärane karistusõiguse advokaat. Töötasin ühes linna hinnatuimas büroos. Olin ööpäev ringi kättesaadav.

See oli suur pinge, loomulikult. Ja seda tööd ei saanud alati perekonnaeluga ühendada. Seepärast ma ju praegu seisingi selle kohalolutüübi ukse taga. Kes mind sisse ei lasknud ... Mu kukal hakkas pingesse minema.

Aga stressi leevendamiseks sain ma ju ka hulga asju. Tööauto. Rätsepaülikonnad. Kallid käekellad. Varem ei olnud ma kunagi staatusesümbolitele erilist rõhku pannud. Aga kui te esindate advokaadina organiseeritud kuritegevust, peate neid kasutama. Juba sellepärast, et advokaadina olete ise oma kliendi staatusesümbol.

Ma sain suure kabineti koos disainkirjutuslaua ja viiekohalise palganumbriga oma imelise tütre, toreda naise ja enda jaoks.

Hea küll, suur neljakohaline summa sellest kulus maja ülalpidamiseks. Maja, milles elas imeline laps, keda ma oma tööaegade tõttu kunagi ei näinud. Koos armastava emaga, kellega ma teda nähes veel ainult tülitseisin. Mina, kuna olin ärritatud tööst, millest ei saanud naisele rääkida, sest ta vihkas seda – ja tema, kuna oli terve päeva kantseldanud meie last ning oli selle nimel üles öelnud korraliku töökoha ühe kindlustusfirma osakonnajuhatajana. Kui meievaheline armastus oli õrn taim, siis olime selle eest suurde perepotti ümberistutamise järel ilmselgelt liiga vähe hoolitsenud. Lühidalt öeldes läks meiega nagu paljude edukate noorperedega: sitasti.

Et tööd ja perekonda ühendada ja kuna ma olin meist kahest ainus, kellel mõlemad olemas olid, oli naine otsustanud minu kallal tööd teha. Ta saatis mind kohalolunõustaja juurde. Kes ei teinud ust lahti. Idioot. Mu kuklapinge hakkas end ilmutama naksatustena iga peakeeramise juures.

Ma helistasin raske puust ukse taga uuesti. Uks tundus olevat värskelt värvitud. Vähemasti lõhnas see niimoodi.

Viimaks tehti üks lahti. Lävel seisev mees nägi välja, nagu oleks ta kogu aeg ukse taga varitsenud ja teist helistamist oodanud. Ta oli minust mõni aasta vanem, umbes viiekümnendate alguses.

„Meil oli kokkulepe kella kaheksaks õhtul,“ ütles ta lihtsalt, enne kui ringi keeras ja sõnagi lisamata mööda lagedat koridori minema kõndis. Järgnesin talle üldvalgustusega ja tagasihoidlikult möbleeritud kabinetti.

Mees mõjus askeetlikult. Ta sitkel kehal polnud grammigi rasva. Sedasorti inimene, kelle puhul vahukooretort ei mõjunud isegi

naha alla süstituna. Ta välimus oli hoolitsetud. Ta kandis kulunud teksaseid, jämedast villasest lõngast kampsunit, selle all lihtsat valget puuvillast särki ja tuhvleid paljaste jalgade otsas. Käekella ega ehteid polnud.

Kontrast oli uskumatu. Minul oli tumesinine rätsepaülikond, valge mansetinööpidega triiksärk, sinise ja hõbedaga lips koos teemantidega lipsunõelaga, Breitlingi kell, abielusõrmus, mustad sokid ja Budapesti stiilis kingad. Riideesemete arv, mida mul oli seljas rohkem kui sel tüübil, ületas mööbliesemete arvu tema töötoas. Kaks tugitooli, üks laud. Üks raamaturiil ja jookide serveerimise lauake.

„Jah, vabandust. Liiklus oli tihe.“ Juba tervitamata jätmise pärast oli mul tahtmine kohe ots ringi keerata. Töö tõttu hilinemist võis mulle mu oma naine ka ette heita, tasuta. Aga see stress, mida Katharina oleks mulle tekitanud teada saades, et olin lisaks nõustamisele hilinemisele ka kohe solvunult lahkunud, oleks tagantjärele vajanud veel kaht lõdvestusnõustajat.

„Mul oli veel üks kiire eelvangistuskohtumine. Kehavigastusega rööv. Ma ei saanud niisama lihtsalt ...“ Miks mina kogu aeg rääkisin? Tema oli siin ju peremees. Kas ta ei peaks mulle vähemalt istet pakkuma? Kuid see tüüp vahtis mulle lihtsalt otsa. Umbes nii, nagu vaatab mu tütar, kui näeb metsas sitikat. Kui aga putukas tundmatu isendi jälgimise all instinktiivselt hirmust tardub, vallandus minul kõnerefleks.

„Me saame ju kiiremini teha ... sama raha eest,“ üritasin viltu läinud algust parandada.

„Tee ei muutu lühemaks, kui sellel joostakse,“ sain vastuseks.

Ma olin oma sekretäride kohvitassidelt lugenud sisukamaid mõtteteri. Ja selle tüübi mõttetera ei tasakaalustanud isegi mitte hea kohv. See oli üsna vilets algus.

„Istuge ometi. Kas soovite teed?“

No lõpuks. Istusin tugitooli. See nägi välja, nagu oleks eelmise sajandi seitsmekümnendatel võitnud disainiauhinna, ja koosnes

ühestainsast kroomtorust, millele oli pingutatud jäme pruun koortriie. Tool oli hämmastavalt mugav.

„Kas teil espressot on?“

„Rohelist teed?“

Nõustaja eiras mu espressomärkust ja kallaskalle mulle juba klaasikannust teed. Ähmaseks muutunud klaasist oli näha, et kannu oli aastaid iga päev kasutatud.

„Palun väga. Leige.“

„Ausalt öeldes ma ei teagi, kas olen õige kohas ...“ alustasin.

Hoidsin kramplikult teetassist kinni. Olin lootnud, et mind katkestatakse. Seda aga ei tehtud. Mu lõpetamata pomin jäi õhku rippuma. Seal kohtas ta mu vestluskaaslase avatud pilku. Alles siis, kui sai selgeks, et ma edasi ei räägi, võttis ka nõustaja lonksu teed.

„Ma tunnen teid kolmkümmend minutit ja arvan, et võiksite siin enda kohta päris palju õppida.“

„Te ei saa mind kolmkümmend minutit tunda. Ma olen ju alles kolm minutit siin olnud,“ märkisin teraselt.

Mees vastas ärritava leebusega: „Aga te oleksite võinud siin ka kolmkümmend minutit olla. Esimesed umbes kakskümmend viis minutit sisustasite te ilmselgelt millegi hoopis muuga. Siis seisite kolm minutit ukse taga ja mõtlesite, kas peaksite teist korda helistama. Eks ole?“

„Ee ...“

„Pärast seda, kui te viimaks otsustasite helistada, sain ma kolme minuti jooksul, mille te minu ruumides olete veetnud, teie kohta teada, et te ei pea siduvaks kokkuleppeid, mis on erandkorras ainult teile tähtsad, et lasete oma prioriteete seada eranditult välistel oludel, et tunnete vajadust end täiesti võõra inimese ees õigustada, et te ei kannata vaikust, ei suuda intuiitiivselt tajuda normidest hõlbivat olukorda ja et te olete täielikult oma harjumuste ori. Kuidas te end praegu tunnete?“

„Kui te nimetatud põhjustel ei taha nüüd minuga seksida, siis tunnen end täpselt nagu kodus!“ pahvatasin.